

Lietuvos užsienio politikos trajektorijos 2008-2024: tarp vertybių ir saugumo

Prof. Dr. Dovilė Jakniūnaitė, Dr. Justinas Lingevičius
Vilniaus universitetas

“Beieškant pripažinimo: Lietuvos užsienio politika 2015–2024 m.”

Sutarties nr. S-MIP-24-109

2025 m. gruodžio 4 d., VU TSPMI

Kas yra UP trajektorijos?

UP trajektorijos – kaip UP kinta laike ir erdvėje, kokias tendencijas atskleidžia skirtingi įvykiai, dalyvaujantys veikėjai ir kompleksiškos jų tarpusavio sąveikos

Veikėjai – asmenybės ir institucijos

Formuojantys įvykiai – vidinės/išorinės krizės ir iššūkiai

Kryptys – vizijos ir ideologijos

Kokios yra UP trajektorijos?

Tęstinės trajektorijos – nepaisant išorinių šokų ar vidinių diskusijų, UP išlieka nuosekli

Trajektorijų pokytis – įvyksta aiškus UP pasikeitimas

Nestabilios trajektorijos – mažai UP nuoseklumo, nulemto vidinių politinių prieštaravimų

Lietuvos atvejis

Vyraujančios prielaidos

**Vidinės įtampos tarp
UP formuojančių
veikėjų**

**Konsensusas dėl UP
krypčių ir
prisitaikymas prie
išorės veiksnių**

**Subjektiškumo
įtvirtinimo pastangos
tarptautiniu ir
regioniniu lygiais**

Kokie svarbiausi veikėjai?

Paslankus galios centras

Struktūrinis
neapibrėžtum
as ir
asmenybių
įtaka

Išlaikytos
pagrindinės
UP kryptys

*Asmenybių
sąveika, galios
pasiskirstymas ir
geopolitiniai
iššūkiai formavo
veikimo
mechanizmą*

Kokie Lietuvos UP formavę įvykiai?

Geopolitinių krizių dominavimas

UP kryptys – pokyčio link?

Konsensuso ribų tikrinimas

Išvados

Tęstinės trajektorijos: integracija į ES ir NATO; Rusija kaip grėsmė

Pokyčių pastangos išlieka **esamų trajektorijų** rėmuose

Saugumo ir vertybių kaip UP strategijų persipynimas

Ribota mažos valstybės manevro laisvė